אבות ובנים – פרשת לך לך

יושבים יחד 10–20 דקות בסגנון חברותא: האבא קורא, הילדים חוזרים, וכל אחד מנסה להסביר במילים שלו. כדאי לפתוח בשאלה 'מה הייתם עושים אם...?' כדי להכניס את הילדים לסיפור. משבחים כל שאלה – גם שאלה שאין לה תשובה היא לימוד.

כמו אברהם אבינו – נלך בדרך ה', ונאמין שהכל לטובה!

אבות ובנים – פרשת לך לך

גיל 3–5 • לקטנים

וילך אברם כאשר דבר אליו ה' וילך אתו לוט ואברם בן חמש שנים ושבעים שנה בצאתו מחרן

בראשית יב, ד

מסבירים

ה' אמר לאברם: צא מהבית שלך ולך לארץ שאראה לך. אברם לא התווכח – הוא קם והלך, בדיוק כמו שה' אמר. הוא סמך על ה' בכל הלב.

פעילות: משחק 'לך לך': האבא אומר 'לך לך אל...' (המטבח, הספה, החלון), והילד הולך לשם מהר. אחר כך מחליפים – הילד נותן הוראות והאבא הולך. בסוף שואלים: איך מרגיש להקשיב מיד?

שואלים ביחד

1. מה אמר ה' לאברם?
2. האם אברם הקשיב?
3. מי הלך עם אברם?

מידה טובה לשבוע: להקשיב מיד: השבוע, כשאבא או אמא מבקשים משהו – עושים מהר ובשמחה, כמו אברם.

אבות ובנים – פרשת לך לך

גיל 6–9 • לגדולים

ויאמר ה' אל אברם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך

בראשית יב, א

רש"י – לך לך: להנאתך ולטובתך

מסבירים

למה כתוב 'לך לך' ולא רק 'לך'? רש"י אומר: 'להנאתך ולטובתך' – היציאה הזאת טובה בשבילך. ובהמשך דבריו רש"י מסביר שבארץ החדשה ה' יעשה את אברם לגוי גדול, ושם יזכה לבנים. לפעמים ה' מבקש מאיתנו דבר שנראה קשה, ובסוף מתברר שהוא היה לטובתנו. אברם האמין בזה עוד לפני שראה.

שואלים ביחד

1. מאילו שלושה מקומות ה' ביקש מאברם לצאת?
2. מה פירוש 'להנאתך ולטובתך'?
3. האם ה' אמר לאברם מראש לאיזו ארץ ללכת?
4. למה לדעתך ה' לא גילה לאברם מראש את שם הארץ?

הלכה ומנהג: בפרשה ה' מצווה את אברהם על ברית מילה, ואומר: 'ובן שמנת ימים ימול לכם כל זכר' (בראשית יז, יב). לכן עושים ברית לתינוק ביום השמיני, וברית בזמנה נעשית אפילו בשבת (כשהתינוק בריא). בברית כולם מברכים: 'כשם שנכנס לברית, כן ייכנס לתורה ולחופה ולמעשים טובים'.

חידה: מה היו השמות של אברהם ושרה לפני שה' שינה אותם?

תשובה: אברם ושרי (בראשית יז, ה; יז, טו). לשם 'אברם' נוספה האות ה"א, ו'שרי' נעשתה 'שרה'.

אבות ובנים – פרשת לך לך

גיל 10–13 • לבר מצווה

והאמן בה' ויחשבה לו צדקה

בראשית טו, ו

על פי רש"י – ויחשבה לו צדקה: על פי רש"י: הקב"ה חשב לאברם את האמונה הזאת לזכות ולצדקה.

מעמיקים

לפי רש"י, ה' החשיב לאברם את אמונתו כמעשה צדקה גדול. הרמב"ן (בראשית טו, ו) מקשה: אברם, שכבר יצא מארצו בציווי ה' ועמד בניסיונות – האם אמונה בהבטחה טובה היא חידוש גדול כל כך? לכן הרמב"ן מפרש שאברם הוא ש'חשב': הוא ראה את ההבטחה כצדקה וחסד של ה', ולא כשכר שמגיע לו. לפי רש"י – ה' מעריך את האדם המאמין; לפי הרמב"ן – האדם המאמין מכיר שהכל חסד מה'. ובפרקי אבות (פרק ה) נאמר: 'עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו עליו השלום ועמד בכולם'.

שואלים ביחד

1. איזה פירוש נשמע לכם יותר מתאים לפסוק – של רש"י או של הרמב"ן? למה?
2. מה ההבדל בין 'מגיע לי' לבין 'קיבלתי מתנה'? איך זה קשור לפירוש הרמב"ן?
3. אברם האמין אף שהיה זקן ועדיין בלי ילדים. מה עוזר לאדם להמשיך להאמין כשהדברים לוקחים זמן?
4. האם קל יותר להאמין בהבטחה טובה או לעמוד בניסיון קשה? הביאו דוגמה.

הלכה ומנהג: אחרי מלחמת המלכים נתן אברם למלכי־צדק 'מעשר מכל' (בראשית יד, כ). מכאן המנהג לתת מעשר – עשירית מהרווחים – לצדקה. בשולחן ערוך (יורה דעה סימן רמט) נאמר שנתינת עשירית היא 'מדה בינונית', וחומש (חמישית) – מצוה מן המובחר. גם ילד יכול להפריש מעשר מדמי הכיס שלו.

חידה: בן כמה היה אברהם כשנימול, ובן כמה היה ישמעאל?
תשובה: אברהם היה בן תשעים ותשע, וישמעאל בן שלוש עשרה (בראשית יז, כד–כה).